

Yvonne E Nygren
HSF övergripande verksamhet

Subventionerad HPV-vaccination

HSN 445-2025

Sammanfattning

Humant Papillom Virus (HPV) finns i flera typer varav ett tiotal orsakar cancer. Smittan sprids i de flesta fall via sexuella kontakter. De cancerformer som orsakas av HPV är livmoderhalscancer, analcancer, vissa cancerformer i mun- och svalgområdet, peniscancer och cancer i vulva och vagina. Dessa cancerformer utvecklas flera år efter infektionstillfället. I Sverige beräknas varje år 1500–1600 personer insjukna i en HPV-orsakad cancer. Vaccination mot HPV har visats ge ett bra skydd mot HPV-orsakad cancer. Bäst effekt har vaccination innan man smittas av en HPV-typ som kan orsaka cancer, men ny forskning har visat att vaccination har effekt även efter att man har exponerats för HPV.

Vaccination mot HPV infördes i barnvaccinationsprogrammet för flickor 2010 och omfattar alla flickor födda 1999 och senare, samt för pojkar 2020 och omfattar pojkar födda 2009 och senare. Vaccinet ges i årskurs 5 i två doser. Det vaccin som ges har förbättrats stegvis sedan införandet. Det första som infördes skyddar mot fyra HPV typer och har sedan bytts ut till ett som skyddar mot nio HPV typer (vilket används sedan 2019). Vaccinationer inom barnvaccinationsprogrammet subventioneras nationellt och erbjuds kostnadsfritt.

Den 5 december 2024 publicerade Folkhälsomyndigheten en rekommendation om catch-up vaccination av ovaccinerade män och kvinnor upp till och med 26 års ålder. Syftet är att vaccinera de individer som var för gamla för att ha fått vaccin i barnvaccinationsprogrammet när det infördes, eller vars föräldrar motsade sig vaccination. Bakgrunden är ett regeringsuppdrag som Folkhälsomyndigheten fick i augusti 2023.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar

att erbjuda 2 doser kostnadsfritt vaccin (Gardasil 9) till de grupper som omfattas av alternativ A i bifogat underlag (eg Kvinnor och män upp till och med 26 år). Patienten betalar stickavgift i form av patientavgift.

Bedömda resultat och konsekvenser

Humant Papillom Virus (HPV) finns i flera typer varav ett tiotal orsakar cancer. Smittan sprids i de flesta fall via sexuella kontakter. De cancerformer som orsakas av HPV är livmoderhalscancer, analcancer, vissa cancerformer i mun- och svalgområdet, peniscancer och cancer i vulva och vagina. Dessa cancerformer utvecklas flera år efter infektionstillfället. I Sverige beräknas varje år 1500–1600 personer insjukna i en HPV-orsakad cancer. Vaccination mot HPV har visats ge ett bra skydd mot HPV-orsakad cancer. Bäst effekt har vaccination innan man smittas av en HPV-typ som kan orsaka cancer, men ny forskning har visat att vaccination har effekt även efter att man har exponerats för HPV. Förslaget gynnar medborgaren som med vaccination löper en mindre risk att senare drabbas av de cancerformer som förknippas med HPV. Mindre cancer ger på sikt en mindre belastning på sjukvårdssystemet. Förslaget innebär en kortvarig kostnadsökning men medför inga

ekonomiska risker. Den ekonomiska vinsten av att förebygga ett fall av HPV-relaterad cancer är mycket stor.

Resurser och finansiering

Kostnad för insatsen enligt alternativ A uppskattas uppgå till ca 3.1 mkr. Trots rekommendation från Folkhälsomyndigheten saknas nationell finansiering för insatsen.

Jämställdhet

Genomförs inte något av de angivna förslagen kommer de män som inte vaccinerats mot HPV i barnvaccinationsprogrammet att ha en högre risk för HPV-relaterad cancer. Alternativ C dvs subventionerad vaccination med Gardasil 9 till kvinnor (till och med 26 år) som tidigare fått Gardasil 4 är det som bedöms mest jämställt. Pojkar och män till och med 26 år erbjuds vaccination med Gardasil 9 som skyddar mot fler typer av HPV och ger ett bättre skydd mot HPV-relaterad cancer jämfört med Gardasil 4. Ur en jämlikhetsaspekt är det då rimligt att även kvinnor upp till och med 26 år ska erbjudas samma förbättrade skydd mot HPV-relaterad cancer.

Beredningsansvariga

Martin Angelin, Bitr. smittskyddsläkare och Överläkare Infektionskliniken och Sara Knip, Specialistläkare CFOG och processledare för Cervixcancerprevention i RV har berett ärendet.

Beslutsunderlag

Beslutsunderlag PM

Beslutet expedieras till

Elisabeth O Karlsson HSD, Maria J Marklund Smittskyddsläkare RV